

Posters 25. maj.

Diana Dobrodii

Job title: master's student

Co-author: Adam Hasselström

Job title: Swedish lecturer

Affiliation/Institution: Taras Shevchenko National University of Kyiv

Contact information:

Email address: dobrodi@knu.ua, adam.hasselstrom@ukr.net

Phone number: +380634613422

Infinitivmärket "att" och dess användning hos svenskinlärare i och utanför Sverige

Till de moderna tendenserna i det svenska språket hör en markant godtycklighet vid användning av infinitivmärket "att" i position mellan ett modalliknande verb och själva infinitiven. Våra tidigare undersökningar har kartlagt de olika orsakerna till "att":s bruk och utelämnning baserat på olika situationsbundna och sociolingvistiska faktorer. Vid sidan av de undersökta sociolingvistiska egenskaperna av "att":s bruk hos infödda språkbrukare, har vi upptäckt vissa skillnader i "att":s användande mellan grupperna "modersmålstalare" och "svenska som främmande språk", där språkinlärare tenderar till ett påtagligt överbruk av infinitivmärket medan de som har svenska som första språk är mer benägna till "att"-löshet. Bland språkinlärarna uppvisar dock avancerade studenter ett sådant "att"-bruk som närmar sig det autentiska svenska användandet, härav kommer ett antagande att förståelsen av den i Sverige rådande "att"-lösheten i konstruktionen "modalliknande verb + infinitiv" kommer först när svenskstudenten hunnit långt med sina språkstudier, något som teoretiskt sett kan snabbas upp om språkinläringen sker i en svenskspråkig miljö.

Föredraget baseras på vår pågående undersökning, som genom ett sammanhängande komplex av metoder, så som kvantitativ och kvalitativ analys av både skriftliga och muntliga exempel på "att":s bruk hos svenskstudenter i Ukraina och Sverige, har som syfte att befästa vårt antagande att infinitivmärkets bruk och överbruk hos språkinlärare kan komma sig av den språkliga inputen som inläraren exponeras för. Med begreppet "input" menas både det studiematerial som används vid svenskundervisning och den miljö (svenskspråkig/icke-svenskspråkig) som studenten befinner sig i. De preliminära resultatet av studien visar nämligen att infinitivmärkets borttappande uppmärksammas svagt i de analyserade läromedlen, något som kan leda till språkinlärarnas osäkerhet i frågan om "att"-löshet. Samtidigt använder gruppen "svenskstuderande i Sverige" sig flittigare av "att"-lösa konstruktioner än gruppen "svenskstuderande i Ukraina", vilket leder till slutsatsen att det också är språkomgivningen som kan påverka ens "att"-prestation.

Resultaten av vår studie kan tillämpas vid undervisningen av svenska som främmande språk och i fortsättningen tjäna som en vägledning kring ett av de små, men ytterst påtagliga, språkliga fenomenen som sätter sin prägel på det moderna svenska språkets utveckling. Resultaten av studien kan således öka svenskinlärares förmåga att situationsanpassa sitt yttrande vid interaktion med modersmålstalare samt fördjupa studenternas språkkulturella kompetenser.

Nyckelord: infinitivmärke, "att"-löshet, svenska som främmande språk, språkinläring, input, läromedel